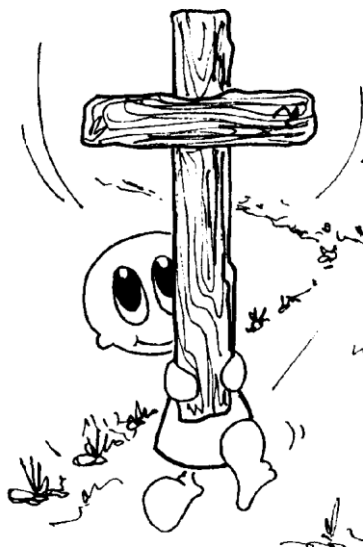

SOTO-CHATA 22

6.-8. apríl 2018

PADANIE DO VÝŠKY

SOTO®

PRVÁ ETAPA ŽIVOTA A JEJ TYPICKÉ „PRÍZNAKY“

Pri zdravo sa vyvíjajúcom človeku do cca 20-35 roku života.
(Ale mnohí tu bohužiaľ zotrávajú aj doživotne...)

**Stúpaš hore po rebríku životného úspechu.
Ideš po povrchu vlastného života.**

„Chcem mať!“

Chceš mať, čo miluješ.
(Ešte úplne nedokážeš „chcieť byť...“)

Tvoja sebarealizácia je твоjím zmyslom života.

Túžiš darovať svoj život... sebe...

„Ako dobre vyzerá pred ostatnými?“

Spiritualita „dokonalosti“.

Svoje životné problémy často riešiš logickým úsudkom, negativizmom, útokom, kritikou, silou alebo prázdny snívaním.
Veríš vonkajšej autorite, alebo proti nej rebeluješ.
Svet vidíš čierno-bielo = „buď – alebo“.

Naučil si sa vlastné „tance prežitia“,
ale nedopracoval si sa k skutočne „posvätným tancom“...

DÔLEŽITÉ ÚLOHY PRVEJ ETAPY

Vytvorenie pevnej „nádoby“ - osobnej identity!

(upevnenie svojho ega, svojej jedinečnej osobnosti)

= tvoja „nádoba“ nie je sama o sebe cieľom (aj keď si to teraz myslíš), ale je potrebná na dosiahnutie hlbšieho a plnšieho života, o ktorom zväčša ani nevieš... **príliš veľa ľudí donekonečna opravuje samotnú nádobu - buduje si svoju „svätosť“, svoju „dokonalosť“, svoju „úspešnosť“... a nikdy nespustia sieť dost hlboko (Jn 21,6), aby vytiahli obrovský úlovok, ktorý ich čaká... budujú si život, namiesto toho, aby ho skutočne žili...** (často je prekážkou to, že do plnenia úlohy prvej etapy života investujú veľa potu, rizika, energie, slz, krvi a rokov... a teraz má byť ešte niečo viac...???)

Potrebuješ si zodpovedať základné otázky:

„Kto som?“

„V čom som výnimočný?“

„O čo sa vo svojom živote opieram?“

= snažíš sa budovať svoju osobnú (nadradenú) identitu, vymedziť vlastné hranice, hľadať istoty a väzby na dôležito vyzerajúce projekty a osoby, hľadáš pevný bod, identitu, domov, vzťahy, priateľstvá, komunitu, istý stupeň poriadku a ustálenosti, objavuješ scenár života, hľadáš v ňom svoju úlohu

= potrebuješ svoju životnú stavbu **začať stavať na pevnom základe** - svoju nádobu buduješ na základe sebaovládania, tradícií, skupinových symbolov, lojality voči rodine, prvotného rešpektu k autorite, civilných a cirkevných zákonov, zmyslu pre dobro i hodnoty, a takisto pomocou vedomia osobitnej dôležitosti rodnej krajiny, etnicity a náboženstva...

= je tu dôraz na zákon, tradíciu, zvyklosti, autoritu, hranice a jasne vymedzenú morálku - tieto „nádoby“ ti dávajú nevyhnutnú istotu, kontinuitu, predvídateľnosť, disciplínu a štruktúru ega, ktoré potrebuješ mať, než sa objaví chaos skutočného života... (bez zákona v nejakej podobe, a zároveň bez vzbury proti zákonu, sa nedokážeš pohnúť vpred ľahko ani prirodzene...)

= **zákon a systém**, nech sú akokoľvek omylné, nastavujú tvojej detinskej veľkosti aspoň nejaké obmedzenia a pripravujú ťa na osožné vzťahy s vonkajším svetom, ktorý má tiež svoje práva (bez zákonov by sa ľudský život premenil na anarchiu a zmätok)

= pre duchovný rast potrebuješ aj zákon aj slobodu = vytvára to v živote kreatívne napätie (mnohí ľudia nevedia, ako udržať toto kreatívne napätie, pretože im chýba kontemplatívny pohľad na život), nevyzretý človek pred zákonom len zohýba kolená, alebo naopak mu zlostne odporuje (Písmo nás učí, že máme udržovať **kreatívne napätie medzi zákonom a slobodou** - napr. keď JK porušuje „zákon“ o sobote a pod.)

= potrebuješ zažiť **podmienečnú („mužskú“) lásku** (hranice, pravidlá...) aj **bezpodmienečnú („ženskú“) lásku** (milosrdná láska, objatie...) - je to tak aj v biblickom posolstve - no tam je dôležitá pointa, že **posledné slovo bude mať bezpodmienečná láska = Božie milosrdenstvo!** (Najzdravší ľudia, tí, čo vyrastajú najprirodzenejším spôsobom, sú ľudia, ktorí medzi oboma rodičmi a pri autoritách z detstva zakúsili kombináciu bezpodmienečnej a veľmi podmienečnej a náročnej lásky! Dieťa sa nedokáže plnohodnotne rozvíjať v bezhranične otvorenom prostredí - deti potrebujú primeranú mieru poriadku, predvídateľnosti a súdržnosti, aby sa zdravo vyvíjali.)

= potrebuješ sa naučiť **vnútornej disciplíny** a **základným zručnosťami pre vytváranie vzťahov!!!**

= potrebuješ prežiť viaceré „**hraničné situácie**“ (zážitky strachu, zodpovednosti, viny či úzkosti), v ktorých sa tvoja myseľ musí konfrontovať s vlastnou obmedzenosťou a ohraničenosťou, a toto ti pomôže opustiť falošné istoty, vďaka čomu sa pohneš vpred (aj Boh pripravil Adamovi a Eve vydarenú „hraničnú situáciu“, keď im povedal, aby nejedli zo stromu života, aj keď celkom iste vedel, že ho neposlúchnu...)

= v práci a činnosti a štúdiu - človek, ktorý bude pracovať dobre, načas, zodpovedne a bez výhovoriek, bude pravdepodobne ten, kto už niekoľkokrát čelil hraničným situáciám (takýto človek bude mať dosť disciplíny, precíznosti, pozitívneho seba-obrazu a vytrvalosti, aby odviezol dobrú prácu... (a človek, ktorý bude pracovať zle, nezodpovedne a s výhovorkami, bude pravdepodobne ten, kto bol rozmaznávaný a dostával odznak s nápisom „Som mimoriadny“ bez toho, aby niečo mimoriadne urobil, alebo to bude niekto, komu všetky účty platili iní a koho základný egocentrizmus nebol nikdy spochybnený ani podkopaný)

= potrebuješ **cítiť, že si výnimočný**, potrebuješ isté narcistické potvrdenie vlastnej hodnoty, potrebuješ **zažiť nejaký úspech**, pozitívnu spätnú väzbu a odozvu (pretože inakšie to budeš požadovať po celý zvyšok života od iných, alebo nad tým vyplakávať), najprv si musíš vybudovať nejakú štruktúru ega, aby si sa potom mohol od svojho ega oslobodiť a prekročiť ho (ak získaš pozitívny seba-obraz, nebudeš mať po zvyšok života nutkanie pozeráť sa do „Narcisovho zrkadla“ a žobroniť o pozornosť iných - už sa naplnila tvoja **potreba byť vnímaný** a teraz sa v podstate cítiš dobre, a aj vždy budeš)

PROBLÉMY PRVEJ ETAPY ŽIVOTA

= **si zaujatý sám sebou, prehnane útočíš a zároveň obhajuješ sám seba** (akonáhle dospeješ k pevnej identite, nemáš viac potrebu ju chrániť, obraňovať, dokazovať či potvrdzovať - jednoducho ju máš a v dostatočnej miere), **súdiš druhých z úplne egocentrickej pozície** (napriek tomu, že sa hráš na slušného, usmievavého, dokonale kultivovaného človeka...), myslíš si, že **ľudia majú byť dokonalí a chceš ich meniť** - podľa (nedokonalého) seba...

= ľudia na hlbších (čiže „vyšších“) úrovniach života sa ti budú javiť ako **nespravodliví** (pre ich dobrotu), **hriešni** (pretože si seba idealizuješ), **heretickí** (nemajú „pravú“ vieru, v tvojom obmedzenom vnímaní), **nebezpeční** (pretože sú slobodní v myslení a konaní)... (Nenávidenie - a v minulosti aj vraždenie - prorokov, vysmievanie sa zo skutočných svätcov ako naivných, sebaobránné a agresívne správanie voči druhým, ktorí nezdieľajú tvoj „pravdivý“ názor na život...)

= **vnímaš záležitosti života v kontexte strachu a fanatismu**, v náboženstve sa snažíš zachovať a obhajovať „súčasnú nemennú pozíciu“, pozíciu svojho ega alebo osobných výhod (akoby boli Bohom)

= snažíš sa (vedome alebo nevedome) **„zaslúžiť“ si spásu** (svojimi dobrými skutkami, svojou „svätosťou“, svojimi modlitbami, svojou „bezhriešnosťou“...)

Dve typické postavy prvej etapy života z Evanjelia:

= starší syn z podobenstva o márnotratom synovi (jeho lojalita k poslušnosti a vernosti svojmu otcovi mu bráni prísť na „hostinu“, prijať brata, tešiť sa z jeho návratu...) *Lk 15,11n*

= farizej... verný, poslušne slúžiaci a zachovávajúci zákon (no JK ho považuje za povýšeneckého... a neospravedlneného...) *Lk 18,9-14*

= **idealizuješ si svoj vlastný seba-obraz** a svoje postavenie vo svete, buduješ si svoju (nepravdivú) divadelnú masku, ktorou chceš hrať svoje divadelné predstavenie pred ostatnými...

= **staviaš si osobnú vežu úspechu a vlastnej dôležitosti** (svoj osobný „projekt spásy“, svoj najlepší náboženský svet, svoj „dom“...), je tu typická **zanepoždnenosť a aktivita** (často len pre zanepoždnenosť a aktivitu, alebo pre zážitky, sebarealizáciu, úspech... bez plného zmyslu podstatnosti, vyrovnanosti, lásky alebo obety, bez darovania života – to ešte nedokážeš...)

= vo väčšine prípadov sa ľudia pokúšajú vybudovať si svoj životný rámec celkom sami, a nemajú žiaden vnútorný zmysel pre principiálnosť či etiku, a keď sú pod tlakom, vyberajú si v štýle **„toto sa mi hodí“** (bez ohľadu na to, či je to správne alebo nie) - je to väčšinou prejavom sebeckej arogancie, ktorá spôsobí v budúcnosti pravdepodobné tragédie (najmä vo vzťahoch)

= **nie si pripravený počúvať tých, čo sú už pred tebou oveľa ďalej** (hlbšie, čiže „vyššie“), pretože si myslíš (naivne, ale úprimne naivne), že to chápeš lepšie a plnohodnotne – a niekedy to tým zrelším dávaš poriadne „vyžrať“ (možno ešte nie je čas, aby ti bola ponúknutá skutočná pravda... Mt 7,6), **máš problém viesť skutočný dialóg s druhými**, pretože si ešte pokojne a sebedome neuchopil svoju vlastnú identitu

= máš **nedostatok hlbšej duchovnej skúsenosti**, slabé pozitívne vedomie o vlastnej identite, nedostatok odvahy, chýba ti jednoducho „pevná nádoba“, ktorá by dokázala obsiahnuť Tajomstvo...

= zaujíma ťa najmä **vonkajškovosť** (formule, povrchné emócie, zástavy a odznaky, správne rituály, biblické citáty, špeciálne oblečenie – toto všetko do veľkej miery nahrádza skutočnú spiritualitu – ide tu viac o štýl a sentimentalitu, než o skutočnú podstatu – je to na začiatku, pri budovaní si svojej osobnosti, potrebné, ale neobetuj prosím tomu celý život... lebo nikdy duchovne nedospeješ...)

= v prvej etape duchovného života **bojuješ s diablom, si plný ilúzií a si namyslený, keď sa ti z času na čas podarí vyhrať** (v druhej etape duchovného života zakaždým prehrávaš, lebo vždy bojuješ s Bohom...). **Bitky prvej cesty upevňujú tvoje ego a stvárnajú tvojho „chrabrého verného vojaka“** (bitky druhej cesty tvoje ego porážajú, pretože vždy vyhráva Boh...) Ego nenávidí prehru, dokonca ani vtedy, keby mal nad ním vyhrať Boh. Prvá etapa života je **prípravou na skutočné nasledovanie Krista – príprava na cestu skutočnej viery.**

„Mladí ľudia nadobúdajú dojem, že ich nádoba je to jediné, čo existuje a čo môžu čakať, alebo v horšom prípade, že sú zrelí a slobodní, ak veria niekoľkým správny veciam či odbavia zopár správnych rituálov. Na druhej strane, zdanlivo dozrievajúci veriaci nie sú vyzývaní ani k zápasu o vyspelú vieru, ani k službe tomuto svetu, a už vôbec nie k mystickému zjednoteniu. Všetci potom skončia niekde **v zmätenom strede**, kde najlepší nemajú žiadnu presvedčivosť, no najhorší vzplanú intenzívnou vášňou...“ (R. Rohr)

„Náboženstvo počiatočnej vývojovej etapy vás pripravuje na obrovský dar Božieho plameňa vo vás, na vnútornú skúsenosť Boha. Akoby vo vás stávalo **vhodnú maštal'ku, v ktorej sa neskôr môže narodiť Kristus. Nanešťastie, mnohí ľudia sa natoľko zaoberajú svojou maštal'ou** alebo tým, či ich maštal' je lepšia ako maštal' iných, alebo či ich maštal' je tá pravá „jedna, svätá, katolícka a apoštolská“, **že v ich duši nikdy nenastane zrodenie Boha.** V biblickom texte nie je žiadny náznak o tom, že by Ježiš vyžadoval maštal' s ideálnymi podmienkami, skôr by sme mohli povedať, že konkrétna zmienka o jeho narodení v „jasliach“ poukazuje na pravý opak... spirituálna a pastorálna práca cirkví je často neefektívna pokiaľ ide o skutočnú premenu ľudí, spôsobuje obrovskú pasivitu, ba dokonca pasívno-agresívne reakcie... nedelňý zástup... neočakáva a už vôbec netúži po skutočnej zmene, a ani nevykazuje veľa spirituálnej či intelektuálnej zvedavosti... Všetci len naďalej predvádzajú svoje vlastné formy prežitia, pretože im ešte nikto nepovedal o posvätnom tanci... Ani príslušníci kléru nie sú schopní hovoriť o ďalšej ceste, ak po nej sami nešli...“ (R. Rohr)

= **nevyzreté autority/vodcovia prvej etapy:** majú tendenciu útočiť, prehnane reagovať, ochraňovať vlastné dočasné privilégia a nemajú žiadnu víziu hlbiny času, vytvárajú rozumové teórie vychádzajúceho zo slabého, na vlastnom ego závislého charakteru, pričom dušu človeka nechávajú často vyhladovanú, olúpenú, zarmútenú, zabudnutú...

(a často aj tí, čo ich nasledujú, sú tiež nevyzretí a vzájomne sa podporujú v povrchnosti a v obmedzenom vnímaní reality - často tu platí, že „slepí vedú slepých“ - a budú legitimizovať nezrelosť iných ľudí (a samozrejme nezrelí ľudia ich budú milovať a voliť kvôli tomu, že sú rovnako nezrelí... pretože existuje vzájomná súvislosť medzi nezrelými skupinami a nezrelými vodcami)

= **problém mužov, ktorí nezvládli prvú polovicu života** (často si nesú „ranu po otcovi“, nemali otca, alebo ich otec nezvládal otcovstvo a nenasýtil ich hlad po potvrdení ich vlastnej hodnoty) **a vstúpia do seminára alebo rehole**, ale nie pre hlboké povolanie, ale z falošnej motivácie (ktorú si pravdepodobne neuvedomujú) - hľadajú nadradenú a bezpečnú komunitu, ktorá patrí len im, potrebujú sa obklopiť mužskou energiou, ktorú predtým nedostali ako synovia - a tak sa stávajú rigidnými seminaristami, kňazmi, biskupmi, ktorí sa vyhýbajú riziku, šplhajú po rebríku domnelého úspechu a radi sa uzatvárajú do svojej domnelo bezpečnej a nadradenej skupiny, aby sa nemuseli konfrontovať s inými myšlienkami a názormi, namiesto lásky produkujú „ženskú zmäkčilosť“, namiesto stretnutia s Bohom a úprimného vzťahu je pre nich najdôležitejší zákon, rituál a kňazské remeslo, a ak niekto iný nedajbože kriticky myslí, považujú to za nelojálnosť a ohrozenie svojho obmedzeného sveta (často sú príliš zaujatí oblečením, titulmi, výzdobami a vonkajškovými náboženskými vecami, a okrem toho sa vlastne nezaujímajú o svet, ktorý nedokážu ovplyvniť či vysvetliť - takýchto kňazov si určite nevyberaj za duchovných sprievodcov, nedokážu ťa inšpirovať a posunú ťa len dozadu...)

P.S.

„Väčšina ľudí neopustí bezpečie a istotu svojho domova, až kým nemusia. Preto nás Evanjelium znovu a znovu vyzýva zanechať domov, rodinu a sieť (Mt 1,16n). Bez tohto nevyhnutného odlúčenia nám bude pripadať, že poriadok, alebo môj osobitný druh poriadku je istá „spása“ (dodržiavanie predpisov je najčastejšou a najfalošnejšou náhradou ozajstného oslobodenia, ktoré ponúka zrelé náboženstvo).“ (R. Rohr)

Ak zotrvávaš v bezpečí prvej etapy života aj po uplynutí jej prirodzeného trvania, stane sa z teba dobre maskovaný narcis alebo infantilné dospelé dieťa... Pod ďalej...

Potrebuješ „odísť z raja“, stratiť „prvotnú naivitu“, presne ako „Adam a Eva“. Mimo rajskej záhrady to môže byť chvíľu smutné i znepokojujúce, akási sladká nevinnosť zomiera, no napriek tomu ti „cherubíni s vytaseným ohňovým mečom“ (por. Gn 3,24) nedovolia, aby si sa vrátil do prvotného raja... Nie je viac cesty späť. Tvoja „detská“ a jednoduchá strana života sa už stane minulosťou a **musíš sa postaviť tvárou v tvár realite** - „v pote tváre pracovať... v bolestiach rodiť“... (por. Gn 3,16n). Potrebuješ sa cez realitu života dostať k „druhej jednoduchosti“, ktorá bude ale úplne iná, ako tá prvá - naivná. **Prežiješ skúsenosti so silnými paradoxami života a stretnieš sa s Tajomstvom**, jasné „vedomosti o Bohu“ sa ti budú stále viac vzdalať, ale Boh sa ti bude stále viac približovať v „obyčajnom“ vzťahu a túžbe. **Budeš mať veľa pochybností a budeš sa musieť náročne rozhodovať. Veľakrát zlyháš, aj vo vážnych veciach. Stratíš ilúziu o svojej „dokonalosti“ a, ak sa to podarí, dospeješ k pokore a túžbe po skutočnej láske a odpustení. Budeš sa tešiť zo života v jeho rozmanitosti, budeš chápať ľudskú krehkosť a zlyhania ako nevyhnutnú súčasť cesty k Bohu. Dokážeš sa darovať, dokážeš milovať a vytvoríš zo svojho života niečo úžasné. Najdeš radosť a pokoj.** Ak neodídeš z „raja“, nikdy nedospeješ a nebudeš vedieť, čo je to sloboda, čo je to láska, čo je to odpustenie, čo je to Život. Ďakujem, že máš odvahu... A prosím ťa, prežívaj život v šťastnom úžase, veď na svete, aj v ľuďoch je toľko krásy, že len slepý to nemôže vidieť... Ďakuj za život a snaž sa ho naplniť láskou, ktorá je skutočná.

Existuje nevyhnutné utrpenie, ktorému sa nedá vyhnúť. Ježiš ho nazýva „strata života“, a ide v podstate o „stratu falošného ‘ja’“ (tvoj falošné „ja“ je tvoj osobný imidž, tvoja rola, tvoj titul – ktoré sú do veľkej miery výtvarmi tvojej mysle a tvojich pripútaností). Ide vlastne o to, aby si postupne, často aj náročným „očisťovaním“ a „tavením v ohni“ objavil sám v sebe - pod nánosom kopy zbytočnosti a svojich ilúzií o sebe a dlhodobu budovaného osobného (klamného?) seba-obrazu – svoju pravú tvár, aby si sa videl ako „stvorený na Boží obraz“ (a nie ako „stvorený na svoj obraz“). **Môžeš si vybrať, buď budeš žiť „svoj život“, alebo budeš žiť svoj „Boží život“**. Rozdiel tu asi trochu bude... ;-)

Svoju cestu musíš zjednotiť s Cestou. Tvoj osobný príbeh vložiť do veľkého Príbehu. Tvoju malú lásku vložiť do veľkej Lásky. Tvoj život začleniť do Života.

**„Kto by si chcel život zachrániť, stratí ho,
ale kto stratí svoj život pre mňa, nájde ho.
Ved' čo osoží človekovi, keby aj celý svet získal,
a svojej duši by uškodil?!
Alebo za čo vymení človek svoju dušu?!“**
(Mt 16,25-26)

„Vaše falošné ´ja´ musí zomrieť a bude zomierať tým viac, čím viac budete túžiť po vašom Pravom Ja. Koľko falošného ´ja´ ste ochotný zo seba zhodiť, aby ste našli svoje Pravé Ja?... Takéto nevyhnutné utrpenie budete vždy pociťovať ako zomieranie... Ak vám vaši duchovní sprievodcovia o zomieraní nehovoria, za nič nestoja...“ (R. Rohr)

„Aj keď žijete podľa niektorého z klasických ´duchovných plánov´, skôr či neskôr vám do života vstúpi udalosť, osoba, smrť, myšlienka alebo vzťah, niečo, čo nedokážete zvládnuť s použitím doposiaľ nadobudnutých schopností, získaného poznania alebo vašej pevnej vôle... dostanete sa – **musíte sa dostať – na hranu vašich osobných možností. V tomto okamihu sa... potknete o kameň úrazu, ktorý je pre váš život nevyhnutný...** zažijete – a musíte zažiť – nejakú ´prehru´. Je to jediný spôsob, ako vás Život-Osud-Boh-Milosť-Tajomstvo donúti, aby ste sa zmenili, oslobodili svoje ´ja´ od egocentrického zamerania a vydali sa na ďalšiu a oveľa širšiu cestu...“ (R. Rohr)

Potrebuješ zrucať svoje falošné „ja“ a otvoriť sa pre skutočnú lásku (aj keď už teraz si pravdepodobne myslíš že skutočnú lásku žiješ). **Potrebuješ opustiť „zónu pohodlia“ tvojho doterajšieho života a viery**, aj keď si myslíš, že už toto čo žiješ, je plnohodnotný život. Nie je. Je to často len (dúfam, že úprimné) šplhanie po „vlastnej“ ceste a tým pádom po vlastnej ilúzii života. **Toto ešte nie je skutočný Život.** A keďže sám by si sa mimo svojej známej a dlho budovanej a opevňovanej zóny pohodlia neposunul vpred, **budeš k tomu posunutý mimo tvojich plánov. Skôr či neskôr to príde. A buď to prijmeš, alebo budeš do konca života obviňovať Boha, svet, ľuďi, okolnosti z toho, že tvoj život sa „nepodaril“, ako si si naplánoval...**

„Autentická skúsenosť Boha je pre nás vždy ´príliš silná káva´ - poteší naše Pravé Ja až potom, čo úplne zničí naše falošné „ja“. V tomto musíme byť úprimný a prestať servírovať náboženstvo v štýle fast-food...“ (R. Rohr)

Musíš sa potknúť a spadnúť!
„Ťažko ti proti ostňu sa vzpierať.“
(Sk 26,14)

Ak chceš dozrieť, musíš na nejaký čas stratiť kontrolu nad vlastným životom, aby si sa naučil, ako jeho riadenie prenechať skutočnému Vodcovi (ide o prechod od viery v Boha a dôvery v seba k dôvere Bohu a viere v seba (hriešnika, ktorý je milovaný „aj tak“ a je povolaný pre veľké veci...).

Pre Ježiša a jeho nasledovníkov sa stalo dramatickým symbolom nevyhnutného a absurdného kameňa úrazu ukrižovanie. Treba uznať, že to tak trochu ani doteraz nechápeme (aj keď sme si tam hneď „dosadili“ klasické a „logické“ pravidlo „niečo za niečo“ – tzv. „teóriu zástupného zadosťučinenia“, namiesto toho, aby sme osobne prežili vnútornú tragédiu kríža – prežili, nie vysvetlili a vložili do rozumovej schémy... Tu je nám veľkým príkladom Mária, nerozprávala, nefilozofovala „prečo, ako, čo, ja viem prečo“ a pod., ale bola tam pod krížom, nechápala, ale prežívala to spolu s ním...). **Ježiš musí byť ukrižovaný, aby mohlo dôjsť k vzkrieseniu.** „Oni sa jeden druhého vypytovali, čo znamená vstať z mŕtvych...“ (Mk 9,9-10) – to pochopíme, až keď osobne prežijeme silnú skúsenosť pádu a zmŕtvychvstania (a tiež je možné, že to nepochopíme nikdy...).

Ide tu o boj s vlastným tieňom. Celoživotný boj. Bez toho sa nedá rásť v charaktere. Dôsledkom zápasu s vlastným tieňom je vždy istá forma smútku, poníženia a sklamaní – preto je lepšie ich prijať a príliš sa netrápiť (neschopnosť mužov prežívať smútok – plakať – nadobudne často podobu neodôvodneného hnevu).

„Ľudia dospejú k plnému vedomiu práve vtedy, keď zápasia s vlastným tieňom, keď sa konfrontujú so svojimi protikladmi a priatelia sa so svojimi chybami a zlyhaniami. Ľudia, ktorí nikdy v živote nevedli žiaden vnútorný boj, sú spravidla buď povrchní, alebo nezaujímaví. Zvykneme ich radšej tolerovať, ako s nimi hovoriť, lebo **nemajú príliš čo povedať.** Práca s vlastným tieňom... ´padanie do výšky´. Najprv padneme a potom vstaneme. Aj jedno aj druhé je milosťou do Boha!“ (R. Rohr)

Ak úlohu prvej etapy života dobre nezvládneš, po narazení na „kameň úrazu“ zostaneš ležať na zemi ako porazenec (pretože nebudeš mať schopnosť vstať, premôcť svoju „detinskú veľkoleposť“) a budeš sa vzpierať proti ostňu a vzpierať a vzpierať... (Ostňom/palicou pastier poháňa dobytok – a biblicky symbolizuje povzbudenie k pohybu vpred, a na druhej strane - zbytočný odpor, ktorý len viac a viac zraňuje...)

Ak si „na dne“, keď je tvoje ego úplne rozbité, dokážeš vnímať veci nanovo a aspoň čiastočne začať s poctivou obnovou (aj keď možno len neochotne a polovičato). **Niekedy potrebuješ aj vonkajšiu autoritu („múdreho starca“), aby ťa poslal na cestu, ktorá povedie k tvojej vnútornej integrite.**

„Potrebujeme akúsi fundamentálnu dôveru, aby sme po zlyhaniach a pádoch ostali celí. **Iba viera nás dokáže podržať, keď, odolávajúc ťažkostiam, čakáme, dúfame a dôverujeme. Potom, naozaj až potom, sa v nás zrodí hlbšia láska... „padnúť do lásky“... to je jediný spôsob, ako k nej dospieť.** Ak by sme totiž vedeli dopredu, čo bude láska od nás vyžadovať, nikto by za ňou nešiel slobodne... veľká láska je vždy objavom, zjavením, nádherným prekvapením, padaním do „niečoho“ omnoho väčšieho a hlbšieho, čo nás absolútne presahuje a má nekonečne väčšie rozmery ako my sami.“ (R. Rohr)

Dôležitému prechodu do hĺbky života ti bráni racionálna myseľ, nedokáže totiž úplne spracovať lásku ani utrpenie a má tendenciu sa im vyhýbať, odmietat ich alebo ich dávať za vinu niekomu inému. V skutočnosti - **láska a utrpenie sú najväčšími duchovnými učiteľmi.**

Istý druh pádu = „nevyhnutné utrpenie“, je nevyhnutnou súčasťou ďalšej cesty. Nemôže ťa to obísť – strata, zlyhanie, pád, hriech a utrpenie, ktoré z týchto skúseností pochádza – to všetko je potrebná a dokonca prospešná súčasť ľudskej cesty. **„Hriech je užitočný!“** (Juliana z Norwichu) **Hriechu ani omylu sa vyhnúť nemôžeš** (Rim 5,12) a ak sa o to pokúšaš s nadmerným zápalom, narobíš si ešte väčšie problémy...

Padanie nadol väčšinou nastáva bez tvojho pričinenia (vedome by si sa asi nevybral na cestu pádu vedúceho k rastu cez nedokonalosť), pričom neveriaci sú niekedy viac otvorení pre zmenu životnej stratégie ako ľudia veriaci, ktorí majú svoje „súkromné plány spásy“ už dávno vyriešené... „Synovia tohto sveta sú voči sebe navzájom predvídavejší ako synovia svetla.“ (Lk 16,8)

Duchovne rastieme oveľa viac, keď robíme chyby, ako keď sa nám všetko darí... **„Mnohí ľudia sa odmietaním bolesti a unikaním pred nutným pádom vyhýbajú duchovnej hĺbke, čím sami sebe znemožňujú cestu do duchovných výšok.“** (R. Rohr) **„Poslední budú prvými“** – tí, ktorí sú na ceste prvej etapy života toto nie sú schopní počuť... ľudské ego má radšej hocičo, naozaj hocičo, ako pád, premenu a zomieranie...

Svätosť nájdú len pokorní a oddaní! „Dokonalým“ človekom sa stane skôr ten, kto dokáže vedome odpustiť a akceptovať nedokonalosť, ako ten, kto si myslí, že nad nedokonalosťou zvíťazil a že sa ho už netýka...

„Požiadavka dokonalosti je v skutočnosti najväčším nepriateľom dobra.“ (R. Rohr) Pretože dokonalosť je božský koncept, **dobro je nádherný ľudský koncept, ktorý zahŕňa všetkých.**

Mýtnik a farizej... starší syn a márnotravný syn... jeden žije spravodlivo ale v skutočnosti zle, druhý nežije dobre a skončí ako Bohom milovaný! Sú dve skupiny ľudí, ktorým sa to darí popierať = veľmi „bohatí“ a veľmi „nábožní“. V úsilí riadiť svoje vlastné lode podľa vlastného plánu hore, hore, hore k „môjmu bohu“... a nevšimnú si **cestu nadol, ktorou ide náš Boh...**

Mnoho je povolaných, ale málo vyvolených... **Na druhú etapu budeme povolaní a čaká nás rozhodnutie vydať sa ďalej, aj so všetkou zložitou a nedokonalou svojho života** (alebo môžeme zostať v tom našom známom svete istôt a veľkých ilúzií o sebe a o živote - do konca „života“...)

„Ide o jednotlivcov, ktorí vo svojom vnútri započuli **pozvanie k „niečomu viac“** a vydali sa na cestu, aby to objavili prostredníctvom milosti a vlastnej odvahy. Mnohí z nich nenašli oporu u ostatných, dokonca ani nenadobudli istotu, že ich konanie je jednoznačne správne. Vykročiť na túto cestu je vždy **veľký skok viery, riziko** v najhlbšom zmysle slova, a takisto aj **dobrodružstvo.**“ (R. Rohr)

PRECHOD OD „SVOJEJ VIERY“ K BOŽEJ LÁSKE

Naše náboženstvo by nás malo viesť k hlbkej schopnosti „stať sa účastnými na Božej prirodzenosti“ (2Pt 1,4) Niekedy tu ale len nábožensky trapošíme s tým, kto je hodný a nehodný, svätejší a hriešnejší, ako spraviť pekný náboženský rituál, ako vedieť všetky duchovné poučky, ako lepšie bojovať so svojimi hriechmi a „zbaviť sa ich definitívne“ (a to nejde, a ak mi neveríš, aj tak to nejde... ;-)) V istom momente, **keď objavíme Boha v sebe, objavíme aj seba v Bohu a tento okamih znamená náš „návrat domov“...** Kým sa tak ale stane, cnie sa nám po domove, aj keď túto clivotu možno nazveme jednoducho samota, izolácia, túžba, smútok, nepokoj, alebo dokonca depresia...

„Ak sa neobrátite a nebudete ako deti, nevojdate do nebeského kráľovstva.“ (Mt 18,3) Ak sa neobrátíš (k Bohu), ak nezmeníš zmýšľanie a nebudeš ako syn/dcéra Boha, tak sa nikam nedostaneš... Áno, zase je to o návrate k podstate a odklone od seba a svojho egoistického nazerania na seba. Ale je to ťažké – preto je medzi nami tak málo svätých, ale veľa „úspešných“ a veľa neúspešných a veľa svätuškárov a... tak ďalej.

„Božie kráľovstvo je už tu“ – ale aby si doňho vstúpil, aby si ho našiel (alebo skôr prijal), potrebuješ sa najprv vzdať svojich malých a obmedzených „kráľovstiev“. „Nebo“ aj „peklo“ je už tu na zemi – nebo je jednota s Bohom a peklo je strata jednoty s Bohom.

Ak máš dostatok miesta pre spoločenstvo a lásku a nikoho nepotrebuješ vylučovať, už teraz si v nebi. Niekedy si hlúpo myslíme, že „tam hore“ to bude všetko inakšie... Bude to tam len plnšie, krajšie, absolútnejšie (aspoň v to dúfam...) **Ak tu žiješ aspoň malú lásku (malé nebo), tak tam sa ti láska rozvinie mnohonásobne (Nebo).** Mt 13,12 Ak tu žiješ egoisticky, násilne, vylučuješ ostatných „nehodných“, nevieš tvoriť spoločenstvo (malé peklo), tam sa ti to len rozvinie mnohonásobne (Peklo)... Je to tvoje rozhodnutie! V nebi „je mnoho príbytkov“ (Jn 14,2) – ak sa do neba chystáš sám, s prázdnyimi rukami (bez darovanej lásky), s odznačkami osobných zásluh a dobrých skutkov, ktoré si počítaš, a ak tvoja predstava neba je založená na tom, kto tam nepatrí, to už z definície nie je nebo... (to je len tvoja osamelá a „pekelná“ cesta...).

„Ak akceptujete predstavu Boha trýzniteľa, ktorý trestá, alebo dokonca naveky mučí tých, ktorí ho nemilujú, potom sa ocitnete v absurdnom vesmíre, kde väčšina ľudí tejto planéty bude mať väčšiu lásku ako Boh! **Boh nikoho nevylučuje zo zjednotenia sa s ním, ale musí nám dovoliť, aby sme sa od neho mohli odlúčiť, ak nám chce ponechať slobodu. Naším slovom pre odlúčenie sa od Boha je peklo...** Musí existovať logická možnosť, aby sa človek vylúčil z jednoty s Bohom a vybral si odlúčenosť od lásky a spoločenstva alebo vlastnú nadradenosť. Nikto nebude v pekle, pokiaľ si sám nevyberie konečnú samotu a odlúčenie. Všetko závisí od túžby...” (R. Rohr)

Ježiš sa dotýkal a uzdravoval každého, kto po tom túžil a kto ho prosil. Jeho uzdravovanie nemalo žiadne iné podmienky... Prečo by sa Ježišova láska, ktorá bola taká bezpodmienečná, kým žil tu na zemi, zrazu po jeho smrti stala absolútne podmienenou? (Ako to často počúvame od niektorých našich cirkevných predstaviteľov... „ak nebudeš/budeš totóóó, tak budeš/nebudeš totóóó...“) Strach z neodpustenia a neuzdravenia...? Žeby Ježiš po svojom zmŕtvychvstaní zmenil taktiku?

Ježiš sa nikdy nehnevá na hriešnikov, hnevá sa len na tých, ktorí si myslia, že nie sú hriešni! (Prever si to v evanjeliách!) „Ježišova schopnosť nájsť akýsi vyšší poriadok uprostred nepretržitého zmätku je v samom srdci jeho poslania, a preto pravdivo hlásané evanjelium, dnes tak málo časté, neustále uzdravuje a obnovuje všetko, čoho sa dotkne.“ (R. Rohr)

V Božom pláne spásy sa hriech a zlyhanie stávajú základným kovom a surovinou pre samotnú skúsenosť vykúpenia. Lenže organizované náboženstvo do veľkej miery reprezentujú ľudia s mániou pre akýsi ideálny poriadok, ktorý jednoducho nie je možný, a preto sú málokedy šťastní či spokojní. Po čase sa z takýchto ľudí stávajú „análny typy“ (psychologický výraz od C. Junga, typ puntičkára, perfekcionista, nadmerne čistotného, šetrného a vzdorovitého človeka), pretože nikdy nemôžu byť spokojní so životom, v ktorom je plno hendikepovaných a psychicky nestálych ľudí, ľudí vyznávajúcich „iné“ a „nepravé“ náboženstvo, podráždených ľudí, homosexuálov a ľudí s úplne odlišnými znakmi a tradíciami... **Organizované náboženstvo väčšinou nevykazuje schopnosť alebo ochotu prijať odlišnosť a rozmanitosť. Napriek tomu svet mnohorakých foriem a odlišností je jediný svet, ktorý existuje!**

„Ježiš nemal žiadne problémy s výnimkami, či to boli prostitútky, opilci, Samaritáni, malomocní, pohania, mýtnici alebo svojhlavé ovce. Pravidelne stoloval s outsidersmi, na čo boli namrzení skalní príváženci chrámu, ktorí vždy obľubujú vlastnú verziu poriadku viac ako zľutovanie nad výnimkami. Už len existencia jedného mentálne postihnutého alebo psychicky chorého človeka by mala zmeniť všetky naše teórie o nevyhnutnosti akéhosi druhu správneho myslenia ako podmienky pre „spásu“. Celé dejiny sú však posiate sociálnym vylučovaním a mučením ľudí, ktorí „nemyslia“ správne...“ (R. Rohr)

„Človek odjakživa uprednostňuje pred milosrdenstvom a milosťou Boha akúsi univerzálnu syntézu – odpoveď, ktorá uprace všetky problémy a vyrieši všetky otázky, aj keď nie je úplne pravdivá. **Ježiš nikdy neučil, že jedna veľkosť je vhodná pre všetkých, ale že Boh sa prispôbuje vrtochom a zlyhaniu konkrétneho okamihu.** Jeho schopnosť prispôbiť sa ľudským chybám a zlyhaniu sa nazýva Božia prozreteľnosť a zhovievavosť. **Vždy, keď nám Boh odpúšťa, akoby nám zároveň hovoril, že Jeho vlastné pravidlá sú menej dôležité ako vzťah, ktorý si chce s nami vytvoriť...**“ (R. Rohr)

Univerzálne kategórie – nerozbitné a vždy aplikovateľné pravidlá a vzorce, ktoré nám umožňujú veci predpovedať a ovládať sú pre náboženstvo zhubné... Nový zákon akceptoval, že život je tragický (grécke slovo „tragédia“ znamená doslovne „príbeh capa“... ;-), no zároveň láskavo dodal, že **aj tragédiu dokážeme prežiť a vďaka nej dokonca vnútorne rásť. Všetko záleží na tom, či sme ochotní chápať cestu nadol ako cestu nahor...** „Tam, kde sa potkneš a spadneš, nájdeš čisté zlato...“ (C. Jung) „Najprv padneme a potom znovu vstaneme. Aj jedno, aj druhé je milosťou od Boha!“ (Bl. Juliana z Norwiche) „Boh pôsobí a naďalej tvorí svoje dokonalé dielo prostredníctvom našej nedokonalosti.“ (R. Rohr) **Biblické zjavenie odmieta popierať temnú stránku života, odpúšťa zlyhanie a integruje pád ako prostriedok dosiahnutia príslubu celistvosti.**

„My kňazi sme sa... stali akýmisi 'manažermi hriechu', ktorí ľuďom radia, ako sa hriechu zbaviť, namiesto toho, aby sme ich naučili, **ako hriech transformovať...** Obviňujeme obeť hriechu alebo nemáme pre ne zľutovanie, a na druhej strane sa opovažujeme uctievať Boha, ktorý sa sám stal obeťou. **Nad ľudskými chybami by sme sa mali zľutovať a uzdraviť ich,** a nie ich nenávidieť, popierať alebo sa im majstrovsky vyhýbať... **Človek by sa nemal pokúšať zbaviť nejakého hriechu, pokiaľ ešte neprišiel na to, čomu ho má tento hriech naučiť o ňom samom.** V opačnom prípade sa aj tak vráti v nových formách, na čo poukazuje Ježiš, keď hovorí o 'nečistom duchu', ktorý sa vracia do 'vymeteného a vyzdobeného' domu (Lk 11,24-26). Ježiš potom správne a odvážne dodáva, že stav takého človeka je nakoniec horší, ako bol predtým...“ (R. Rohr)

„Tragédie... ako rasizmus, otroctvo, sexizmus, krížové výpravy, Inkvizícia či dve svetové vojny... sú ohromujúcim prejavom nášho sklamaní a znechutenia zo seba samých a jeden druhého navzájom, pretože sme nedokázali napraviť svet a dokonalo ho usporiadať...“

Keď sme nedokázali milovať nedokonalosť v nás samých a prirodzenom svete, ako sme mohli postaviť mosty vedúce k židom, moslimom, ľuďom inej rasy, ženám, hriešnikom, či dokonca kresťanom iných cirkví? Nikto z nich sa nehodil do 'usporiadania', o ktorom sme dopredu rozhodli. Preto sme museli zabíjať, utláčať, väzniť, mučiť a zotročovať... **Neniesli sme kríž, tragický pocit života, ale namiesto toho sme sa stali expertmi na spôsobovanie nešťastia iným...** Starý zákon, plný jedinečných príbehov o osude, zlyhaní, hriechu a milosti, nám neponúka takmer žiadne sebavedomé filozofické či teologické závery, ktoré by boli nespochybniteľne pravdivé... Máme štyri, v niektorých detailoch dokonca navzájom si odporujúce verzie Ježišovho života... Biblia nám neponúka žiadnu jednoznačnú teológiu Boha či Ježiša... **V Biblii dokážeme nájsť len jeden konzistentný vzorec... že Boh je predsa len s nami a že nie sme sami.** Jediný popis práce Boha a Ježiša je ustavičná vnútorná obnova darebákov... **Tragický pocit života nie je nevierou, pesimizmus... Je to jednoducho absolútny a pokorujúci realizmus, ktorý si od nás s nejakého dôvodu žiada, aby sme odpúšťali mnoho a vlastne všetko. Veriť skrátka znamená dôverovať realite a tomu, že Boha v nej možno nájsť** – dokonca ešte predtým, než ju zmeníme..." (R. Rohr)

„Hriech a spása spolu súvisia. **Spásu neprináša dokonalé vyhýbanie sa hriechu, ktoré uprednostňuje naše ego – práve naopak, spása je hriech obrátený na hlavu a použitý pre naše dobro. Takto funguje premieňajúca Božia láska.** Ak tento vzorec nie je správny, kde nájsť nádej pre 99 percent sveta?" (R. Rohr)

TRAGICKÝ POCIT ŽIVOTA

Život nie je a nikdy nebol priamočiarou líniou – **život charakterizujú výnimky a zmätok, nie absolútny a dokonalý poriadok.** Život je akoby zrážkou protikladov: strata aj obnova, smrť i vzkriesenie, chaos a uzdravenie zároveň... Život je vo svojej podstate tragický, no túto pravdu nedokáže prijať naša logika, iba naša viera. **V duchovnom živote sa naučíme omnoho viac, keď si budeme všímať a rešpektovať výnimky,** ako keď budeme neustále uplatňovať samé vopred stanovené pravidlá, len aby všetko do seba zapadalo. Trvalé výnimky nás nútia nanovo preskúmať a prehodnotiť zaužívané pravidlá i naše kritéria normálnosti. **Vďaka výnimkám ostávame pokorní a hľadajúci, a neprijímame unáhlené závery, aby sme zmiernili našu úzkosť...**

V dnešnej dobe si myslíme, že tragický pocit života nepotrebujeme (a nemáme mať) a **snažíme sa uveriť, že celý náš život je len o ceste vzostupu a pokroku – a navyše, že túto cestu riadime sami, na všetko stačíme sami** (Boha predsa reálne nepotrebujeme... či?).

V dlhodobom horizonte to však nie je pravda – v tomto systéme človek buď vyhrá, alebo prehrá – a dnes stále viac a viac ľudí prehráva...

„Ak má byť Evanjelium skutočným ´evanjeliom´, teda ´dobrou správou´, potom musia vyhrávať všetci a musí ísť o ohromné víťazstvo oboch – Boha aj ľudí.“ (R. Rohr)

Veľa zbytočného utrpenia vo svete je spôsobené neschopnosťou ľudí akceptovať „legitímne utrpenie“, ktoré je prirodzenou súčasťou ľudského údelu... (neurotické správanie je zvyčajne dôsledkom nášho odmietania legitímneho utrpenia... ak človek odmieta bolesť, ktorá je nevyhnutne spätá s jeho existenciou, v dlhodobom horizonte bude prežívať desaťkrát viac utrpenia...). **„Život je ťažký“**. Ak to popierame, vskutku sme sami sebe najväčším nepriateľom... **Podsvetie, peklo, očistec... možno nie sú ani tak alternatívou neba, ako skôr nevyhnutnými cestami do neba...**

POTREBUJEME OPUSTIŤ DOMOV, ABY SME NAŠLI DOMOV

„Všetci musíme opustiť domov, aby sme našli skutočný a väčší domov.“

(R. Rohr)

Odchodom z domu sa tu nemyslí len skutočný materiálny domov, ide aj o všetky záväzky, istoty, ilúzie, predsudky, malichernosti, a tiež zranenia z detstva a z vlastnej rodiny!

Potrebuješ opustiť a „nenávidieť“ svoju rodinu. Ježiš tu ukazuje správnu a odvážnu cestu. **Ak chceš dozrieť a dostať sa do druhej etapy života, musíš opustiť svoj domov, svoju rodinu, svoju kultúru, svoje náboženstvo, svoje „istoty“, svoju partiu...**

Skoro všetci veľkí duchovní učitelia a zakladatelia väčšinou opúšťajú svoj domov, putujú na odľahlé miesta, urobia vo svojom živote absolútny obrat, vyberú si cestu nadol. A všimli ste si, že väčšinou bojujú proti nim ich vlastní rodičia, ich vlastné náboženstvo (pravidlo skoro u každého svätca), duchovné aj svetské authority...

„Vyžaduje to rázne postrčenie, veľa pochybovania o sebe samom a istý stupeň odstupe od iných, kým objavíme svoju vlastnú dušu a jedinečný údel a nehľadíme na to, čo z nás otecko a maminka vždy chceli mať. Vymaniť sa z vplyvu vlastnej rodiny, miestnej cirkvi, kultúry, vlajky a krajiny je cesta, ktorú len málo z nás zvládne konštruktívne a s integritou. Putá, ktoré nás s nimi viažu, sú jednoducho príliš silné, a keď ich chceme uvoľniť, hneď sa ozve hlas ´verného vojaka´, ktorý nám znie ako samotný hlas Boha a napína nás pocitom viny, hanby a pochybovania. Ježiš si preto nedáva servítku pred ústa a hovorí, že **do istej miery musíte ´nenávidieť´ svoju domovskú základňu a robiť rozhodnutia, ktoré ju presahujú.“** (R. Rohr)

CESTA SKUTOČNÉHO HRDINU

1. Žiješ vo svete, ktorý v danom momente považuješ za nemenný a uspokojujivý... **žiješ vo svojej „zóne pohodlia“** – všetko je tu známe, bezpečné, zabezpečené, pohodlné...

2. Si povolaný alebo **máš odvahu opustiť domov** kvôli istému dobrodružstvu – nie, aby si vyriešil nejaký problém, ale len aby si vyšiel von, preč zo svojej súčasnej komfortnej zóny... úplne podstatné je **dostať sa von z „domu“, mimo tvojej „komfortnej zóny“** a kráčať a smerovať ku skutočným a dôležitejším otázkam - tam ťa už cesta bude viesť životom (aj smrťou) podľa vlastných pravidiel (nie podľa tvojich...). **„Odíď zo svojej krajiny, od svojho príbuzenstva a zo svojho otcovského domu do krajiny, ktorú ti ukážem.“** (Gn 12,1) Toto je úplne podstatné! (Pokiaľ si svoj prvý dom v prvej etape života nepostavíte dobre, nikdy ho neopustíte. Dobre si postavíš dom, paradoxne, znamená byť postrčený von z jeho dverí...)

3. Až na tejto ceste či uprostred dobrodružstva **objavíš svoj skutočný problém... pravdepodobne budeš nejakým spôsobom „zranený“ a čelíš ťažkej dileme...** prekonávaš skúšky, ktoré ťa postretnú... zranenie je vždy prítomné – a zrazu spoznávaš, že **práve táto rana sa stáva „posvätnou“ ranou (tajným kľúčom k pochopeniu), ktorá ťa dramaticky zmení...** (tvoj život nemôže byť vzkriesený život, ak nemáš na sebe „posvätné rany“ - vid' JK - žiješ len život povrchnosti, alebo život umierania... a nie „padania do hĺbky“ – čo je pravou cestou múdrosti, pravou Cestou...)

4. Prvá úloha, ktorú považuješ za svoju jedinú úlohu, je nakoniec len zahrievacím kolom, ktoré ťa privedie ku skutočnej úlohe... **prostredníctvom „zlyhania“ v tvojej životnej situácii objavíš svoj skutočný život, ktorý sa vynorí ako oveľa hlbšia rieka, o ktorej si doteraz nevedel... takéto odhalenie hĺbky je objavením vlastnej duše...** (väčšina ľudí si svoje životné okolnosti pletie zo skutočným životom, ktorý plynie ako rieka pod povrchom každodenných udalostí)

5. **Nakoniec sa vrátiš tam, kde si svoju cestu začal a „poznávaš toto miesto po prvý raz“... no tentokrát prinášaš tomuto miestu/týmto ľuďom dar a „požehnanie“...** (odovzdávaš druhým to, čo si sám naučil)... **na svojej ceste vždy okúsiš hojnosť života a prebytok energie, z ktorej môžeš rozdávať druhým... objavil si totiž „eros“ – energiu života, a máš jej tak veľa, že dokážeš ňou poraziť „thanatos“ – energiu smrti**

(životná energia je autentická len vtedy, keď je zakusovaná ako nadbytok a hojnosť života). **Už sa zaujímaš o budúce generácie, nie len o seba samého** (žiješ už v hlbine času – čiže súčasne v minulosti, prítomnosti aj budúcnosti - a nie v obmedzenosti svojho krátkého života).

Nepraví „hrdinovia“ dneška... (znaky súčasného úpadku spoločnosti)
= sú odvážni, svalnatí, bohatí, slávni, talentovaní, „fantastickí“ sami o sebe a často sami pre seba... (kým skutoční hrdinovia najprv prejdú kus náročnej cesty a potom majú z čoho rozdávať druhým)
= celebrity a „superstar“ (známe osobnosti bez ohľadu na ich život a rýchlokvasené mediálne „hviezdy“, často aj bez ich skutočnej kvality života a toho, čo prezentujú...)
= tí ktorí prežili katastrofu (sú „hrdinami“ len preto, že prežili náročné vonkajšie okolnosti, ale nie kvôli tomu, ako v skutočnosti žili a ako sa dokázali darovať druhým...)

Aj apoštoli sa stali hrdinami až po ukrižovaní a zmŕtvychvstaní Ježiša Krista, dovtedy nechápali, mali veľké reči, chceli byť veľkí, videli slávu, zacítili priateľstvo s Ježišom... Ale až keď zažili stratu ich „plánu“ fungovania s Ježišom, stratu odvahy (zbabelo utiekli), stratu sily (spali v záhrade), až keď zradili toho, koho mali radi („nepoznám ho...“) až po strachu a beznádeji, že sa im všetko čomu verili rozpadlo... až potom, po zmŕtvychvstaní, im Ježiš hovorí „nebojte sa, tu som“ – teraz už chápete, som živý a cez vás, keďže ste už dozreli a pochopili, chcem žiť vo svete a prinášať lásku a odpustenie všetkým... a oni s radosťou a odvahou išli do celého sveta hlásať Radostnú zvesť o Božej láske...

Si už na ceste skutočného hrdinu?

KEĎ NASTANE SPRÁVNY ČAS

„Keď nastane ten správny čas a naša stará agenda sa ukáže ako nedostatočná, alebo sa dokonca úplne rozpadne, vyplávame vpred takmer prirodzene, vďaka tichému pôsobeniu milosti... Tento proces nemôžeme urýchliť... Môžeme však každú etapu nášho života prežiť najlepšie, ako vieme – aby sme sa ňou nemuseli viac zaoberať.“ (R. Rohr)

„Ako sa prechádza z jednej polovice do druhej... taký prechod sa neudeje z našej vlastnej vôle ani vďaka mravnej dokonalosti. Nemôžeme si to vopred predstaviť, ani sami zorganizovať. Musí sa nám to stať... K ceste zostupu vás musí dotlačiť niečo „zhora“ – osud, okolnosti, láska alebo Boh, pretože všetko vo vás sa bráni jej uveriť alebo ju zakúsiť. **Padanie do výšky je „tajomstvo“ duše** a ani premýšľanie, ani dôkazy o ňom nám nijako nepomôžu ho pochopiť – **treba to risknúť** – aspoň raz. A **treba sa nechať viesť** – aspoň raz. Tí, ktorí tak urobili, vedia, že padanie do výšky je pravdivé, ale až z vlastnej skúsenosti.“ (R. Rohr)

„Keď si bol mladší, sám si sa opásal a chodil si, kade si chcel.
Ale keď zostarneš, vystrieš ruky, iný ťa opáše
a povedie, kam nechceš.“
(Jn21,18)

**„Zdá sa, že sa musíme mnohému odnaučiť,
aby sme sa vrátili k onomu životu,
ktorý je ´ukrytý v Bohu´ (Kol 3,3).
Áno, premena veľakrát spočíva skôr v odúčaní
než v učení sa... ´konverzia´ a ´pokánie´.“
(R. Rohr)**

„Je veľmi paradoxné, že **najprv musíte prežiť nejakú nevyhnutnú komplikovanosť... aby ste sa mohli vrátiť späť k jednoduchosti.**
Z prvej naivity do druhej naivity sa nedostanete letom bez medzipristátia.“ (R. Rohr)

Je dobré mať nejakého duchovného sprievodcu/priateľa?
Cez púšť prechodu ťa prevedie len človek Mojžišovského typu - ktorý skutočne „hovorí s Bohom“ v kontemplatívnej modlitbe a takých je žalostne málo... (skôr sa stretneš so sprievodcami Áronovského typu, ktorý ti postaví zlaté teľa...). Vyberaj dobre... (väčšinou je znakom to, či ťa podporuje len v твоich túžbach a vyberá ti ľahšiu cestu, alebo má odvahu nasmerovať ťa na „úzkú cestu“, ktorá je síce náročná, ale vedie k plnohodnotnému a krásnemu životu).

CESTA DRUHEJ ETAPY ŽIVOTA

**Ideš do hĺbky skutočného života.
Prepájaš svoj vonkajší svet so svojim vnútorným svetom.
Padáš do výšky.**

„Keď som slabý, vtedy som silný.“
(2Kor 12,10)

Spiritualita nedokonalosti.

Dôveruješ Bohu a veríš sebe.
**Otváraš sa pokore, skutočnej láske
a „nepoznaniu“ (Tajomstvu).**

**Tvoja základná otázka znie:
„Čo by som mal robiť?
Čo urobím so svojim práve vzkrieseným životom?“**

Chceš a dokážeš milovať, čo máš.
Túžiš žiť jednoducho, v radosti, vnútornom pokoji, v láske.

Obopína ťa smútok i radosť života.

Túžiš darovať svoj život... druhým...

Si šťastný... pretože žiješ naplnený darujúci život...

Dokážeš byť priateľom... aby rástli druhí...

Vieš, že ľudia sú nedokonalí

a snažíš sa ich pochopiť, prijať a viesť k dobru...

Dokážeš prijať realitu, aká je

(nie si urážlivý ani prehnane obranný).

Chceš navrátiť svetu aspoň kúsok z toho, čo si dostal.

Úlohou druhej etapy života je nájsť a žiť skutočný obsah,
ktorý má „nádoba“,
ktorú si budoval v prvej etape života,
nieš a odovzdávať.

Ľudia druhej etapy života si už vybudovali „pevnú nádobu“, a preto sú schopní obsiahnuť čoraz viac pravdy, viac a viac blížnych, väčší a širší obraz a čím ďalej, tým viac tajomného a seba-darujúceho Boha. Ich Boh už nie je malicherný, trestajúci, kmeňový. **Všetko vnútorné a vonkajšie sa zjednotilo. Posunuli sa od činnosti k bytiu. Robia to, na čo sú povolani a berú to s odstupom.** Pretože sa skutočne prehĺbili a zdokonalili „v múdrosti, veku a milosti“ (por. Lk 2,52), dokážu byť trpezliví, schopní integrovať a chápať všetky predchádzajúce životné etapy. **Skutočná celistvosť je vždy paradoxná a udrží aj temné, aj svetlé stránky vecí.**

Máš odvahu v dôvere vstupovať do Tajomstva života a máš odvahu riskovať. Veríš vnútornej autorite, zákonu napísanému v tvojom srdci (Jer 31,33) Hľadáš zjednocovanie, dokážeš myslieť v rozmere „aj – aj“. **Tvoja „prítomnosť“ v živote má svoju vlastnú váhu, autoritu a vplyv** (dokážeš pôsobiť na ľudí aj neverbálne, niekedy len tým, že si tu...)

Keď **sa tvoj život stane trvalým spoločenstvom s Bohom**, už vieš, že všetky náboženské techniky, formulky, sviatosti a rituály boli len generálkou pred skutočným predstavením – samotným **životom, ktorý sa napokon môže stať nepretržitou vedomou modlitbou – tvoja vedomá a milujúca existencia vzdáva Bohu chválu...** A dokážeš kreatívnym spôsobom porušovať pravidlá (ale vieš a chápeš, prečo boli predtým stanovené, pretože už si prekročil a zvnútornil prvú etapu).

Dobre vieš, že si hriešny človek, máš za sebou veľa pádov, ale dôveruješ Bohu a napriek svojej skutočnej hriešnosti a slabostiam vieš, že dokážeš (a máš) naplno milovať a darovať svoj život. Žiješ naplno život pod milujúcim (milosrdným) pohľadom Boha. A hádaš sa s Bohom... (Gn 18,22n) Oveľa viac ťa už oslovuje osem blahoslavenstiev, než desať Božích prikázaní. **Máš väčší nadhľad a vyrovnanosť, prežívaš triezve šťastie (vyrovnaný smútok).**

„Nebud' te ustarostení o život, čo budete jesť, ani o telo, čo si oblečiete. Ved' život je viac ako jedlo a telo viac ako odev.“
(Lk 12, 22-23)

Druhá etapa života je priestorom pre svätých a vnútorne naplnených ľudí. Takíto ľudia dokážu „konať zázraky“ a dokážu aj kritizovať, ale najmä podľa pravidla, že **„najlepšia kritika zla je konanie dobra...“** **Dokážu žiť v dialógu** a pravom ekumenizme. Nepodstatné hlúposti dokážu pozitívne ignorovať, nemusia proti nim za každú cenu bojovať. Nepotrebnú eliminovať všetko negatívne (pochopili, že väčšina priamych útokov proti zlu, len prehĺbuje ďalšie zlo v ich vnútri, nafukuje ich ego a podnecuje veľa protiútokov zo strany druhých). Strácajú chuť trestať. **Sú slobodní.**

„Podstata evanjelia spočíva v tom, že **väčšina z nás musí najskôr v nejakej forme klesnúť na dno, aby mohla vôbec vykročiť na skutočnú duchovnú cestu.** Do tohto okamihu sme zväčša na úrovni tradičného náboženstva. Keď je človek na dne, nemá čas ani záujem byť praktický a efektívny či produkovať zisk. Chce sa len nadýchnuť čerstvého vzduchu. Právě evanjelium je vždy ako čerstvý vzduch a široký priestor pre dýchanie.“ (R. Rohr)

„Ľudské umelecké dielo spočíva v schopnosti spojiť plodnú aktivitu s kontempláciou – teda nie buď jedno alebo druhé, ale obe súčasne.“ (R. Rohr)

„Hlbokí ľudia sú potrebnou soľou, kvasom, svetlom, bez ktorých jednotlivé skupiny nie sú schopné rásť... (Mt 5,13-15) Ježiš od nás nežiada, aby sme boli najlepším jedlom, hotovým chlebom či vysvieteným veľkomestom, ale aby sme boli tichým prúdom a žiarou, ktoré dajú všetko do pohybu. Práve preto potrebujú inštitúcie vo svojich radoch ľudí druhej polovice života – len „dvaja či traja“ (Mt 18,20) v každej organizácii... tak, aby v nej dokázali ostať, napriek tomu, že väčšina ľudí bude v prvej polovici života. Ježiš musel mať na mysli práve toto, keď hovoril o „nesení kríža“.“ (R. Rohr)

„Etapu pokojného smútku je vrcholom ľudského života,

a všetko predchádzajúce je len prelúdiom
a prípravou na vytvorenie tohto umeleckého diela.
Teraz pomáhame iným a ovplyvňujeme ich jednoducho tým,
že sme, kým sme...“
(R. Rohr)

Možno to ešte nepochopíš. Ale raz to príde.
Želám ti úspešný a tvrdý pád do výšky.

KONTEMPLATÍVNA MODLITBA

Kontemplatívna modlitba

+

činná láska

=

svätosť

(pokora, radosť, darovanie sa, naplnenie)

Život skutočného kresťana „vo svete“
= kontemplácia v činnosti.

„Modlitba srdca musí prenikať každú stránku
a každú činnosť kresťanovej existencie.“
(Thomas Merton)

Kontemplatívny život, to značí **udržiavať celou myslou lásku k Bohu a blížnemu.** Modlitba tvoju prácu a štúdium sprevádza, posväcuje a presahuje. **Svätý nie je ten, kto je „dokonalý a bez hriechu“, ale ten, kto sa napriek svojim slabostiam a nedokonalosti stále s pokorou modlí** (necháva Bohu priestor naplniť svoj život jeho Láskou a zažiť vnútornú premenu) **a prakticky miluje** (daruje sa druhým, slúži). Hrať sa na „nebesky svätého“ už tu na zemi je len karikatúrou svätosti, hlúposťou, namyslenosťou a naivitou (väčšinou úplne neplodnou a odpudzujúcou).

**„Niekedy sa stáva, že tí,
ktorí si o sebe myslia, že sú anjeli,
nie sú ani dobrí ľudia...“**
(Sv. František Saleský)

Kontemplatívna modlitba je skutočne a podstatne kresťanská modlitba. Ide o „načúvanie srdcom“. Je to **jednoduchý život modlitby založený na slovách Biblie**. Pokora, vďačnosť, nádej, radosť. **Poznávanie Boha v „nepoznávaní“ – čiže vierou a láskou. Život modlitby pevne zakorenený v reálnom živote** (nie umelo oddelený od života!!!).

Odvážiš sa vydať na cestu od povrchnej modlitby (formálnej, citovej...) k hlbkej modlitbe (pravej, kontemplatívnej)? **Bez „modlitby srdca“ bude tvoj duchovný a náboženský život len povrchný a pokrytecký, bez hĺbky a lásky. Tak to jednoducho je.**

„Modlite sa v každom čase v Duchu!“

(Ef 16,18)

**„Ustavične sa radujte!
Bez prestania sa modlite,
pri všetkom vzdávajte vďaky,
lebo to je Božia vôľa.“**

(1Sol 5,16n)

Kresťan má byť človekom modlitby. V tlaku moderného mestského života potrebuješ určité vnútorné mlčanie a sebadisciplínu, aby si si udržal svoju integritu (celistvosť), aby si uhájil svoju ľudskú a kresťanskú identitu, svoju duchovnú slobodu.

Charakteristika kontemplatívnej modlitby:

= **kontemplatívna modlitba je úplne jednoduchá...**

= **tvorená často krátkymi citátmi s Písma...**

(„Ježišu Kriste, Synu Boží, zmiluj sa nado mnou hriešnikom...“)

= **je to modlitba srdca (kresťanská meditácia), kde sa opakujú slová Písma v hlbokom a jednoduchom sústredení...**

„Vzývať Kristovo meno ´vo svojom srdci´ znamená volať k nemu s najhlbšou intenzitou viery, ktorá sa prejavuje sústredením celej bytosti na modlitbu, ktorá je oslobodená od všetkého nepodstatného a obmedzuje sa na obyčajné vzývanie jeho mena s jednoduchou prosbou o pomoc.“ *(T. Merton)*

Ide vlastne o formu modlitby, ktorá ti pomôže **byť neustále v Božej prítomnosti** – ide o zjednotenie ducha s telom, **zjednotenie modlitby s činnosťou**. Ak budeš s nádejou a pokorou stále volať meno Ježiša Krista, určite **budeš obohatený tiež pokojom a láskou**. V rozjímaní a modlitbe ale neskúmaš len svoje vlastné srdce – vnáraš sa hlboko do srdca tohto sveta, ktorého si súčasťou. A takto, **premenou seba, môžeš premieňať aj svet, v ktorom žiješ**.

Kde nie je verné napĺňanie životného poslania kresťana, tam nedochádza ani k prehĺbovaniu pravej modlitby, bez ohľadu na to, aké „zbožné city“ si v sebe človek pestuje... **Strom sa pozná po ovoci a plody modlitby sa prejavujú v živote.** V tejto jednote modlitby a života je tiež dobre osvetlené kresťanské chápanie askézy, ktorá je nutnou podmienkou modlitby. Tu je **potrebná prezieravosť, aby sa hľadanie Boha nezvrhlo do hľadania vlastnej dokonalosti a seba-zaľúbenia.**

„Tým, čo **si namýšľali, že sú spravodliví, a ostatnými pohrdali,** povedal /Ježiš/ toto podobenstvo: Dvaja ľudia vstúpili do chrámu modliť sa. Jeden bol farizej, druhý mýtnik. Farizej sa postavil a taktó sa v sebe modlil: »Bože, ďakujem ti, že nie som ako ostatní ľudia: vydierači, nespravodlivci, cudzoložníci alebo aj ako tento mýtnik. Postím sa dva razy do týždňa, dávam desiatky zo všetkého, čo mám.« Mýtnik stál celkom vzadu a neodvážil sa ani oči k nebu zdvihnúť, ale bil sa do prs a hovoril: »Bože, buď milostivý mne hriešnemu.« Hovorím vám: Tento odišiel domov ospravedlnený, a nie tamten. Lebo každý, kto sa povyšuje, bude ponížený, a **kto sa ponízuje, bude povýšený.**“ (Lk 18,9n)

Tu je väčšinou zrejmé, **či sa ochotne prispôbujeme i náročným požiadavkám svojich blížnych, alebo či si vynucujeme, aby sa druhí prispôbili našim „duchovným“ rozmarom...** Je potrebné znovu (alebo po prvý krát...?) sa vnoriť do klímy modlitby v samote, začať znovu (alebo po prvý krát...?) s kontempláciou, ktorá vlastne nie je ničím iným než úplným seba-odovzdaním sa Bohu - **vstúpiť do skutočnej modlitby,** do tej „púšte“, **kde človek zostáva sám s Bohom** (aj keď môže byť súčasne plne angažovaný „vo svete“). Otvoriť sa tejto „klíme“ modlitby znamená vzdať sa svojich predsudkov a dopredu vytvorených predstáv, svojich „ideológií“ a svojich neústupných nárokov, a vytvárať tak priestor, **aby On, Skutočný, v nás mohol rásť.** („Ježišu Kriste, Synu Boží, naplň mi srdce Božou láskou...”)

TEMNÁ NOC VIERY – PRECHOD OD „MODLITBY“ K MODLITBE

Znak priblíženia sa k Bohu a nasledovania Krista v jeho utrpení, smrti a zmŕtvychvstání.

**„Osobná skúsenosť prázdnoty...
sprevádza prehĺbovanie skutočnej viery.“**

(T. Merton)

**„Kto chodí v tme a nevidí svetlo, nech dúfa...
a spolieha sa na svojho Boha!“**

(por. Iz 50,10)

Boh ťa privádza na cestu života tým, že ťa zbavuje svetla a útechy, ktoré hľadáš, tak že marí tvoju snahu a uvádza ťa do zmätku a zbavuje uspokojenia, ktorého sa snažíš dosiahnuť vlastným úsilím (tvoje vlastné priania, tvoja domýšľavosť, tvoja agresivita – sú teraz systematicky pokorované...). A tu **sa musíš rozhodnúť, či budeš pokračovať v milosti „temnej noci“ s dôverou v Boha, alebo sa vrátiš k svojim spóahlivým (a obmedzeným) „duchovným“ formám...**

Človek modlitby je vždy skúšaný opustenosťou a úzkosťou, ktoré nasledujú po „plodných“ a útešných zážitkoch začiatočnikov. Konečne uvoľníš zaryté držanie svojho prázdneho ja a nájdeš sa, stratený a oslobodený, v nekonečnej plnosti Božej lásky.

Súčasťou cesty do hĺbky kontemplatívnej modlitby je nevyhnutné a dosť „tvrdé“ prežitie „temnej noci“ – alebo skôr viacnásobné (a niekedy aj dlhotrvajúce) prežívanie „temných nocí“... (ak tú skúsenosť ešte nemáš, tak tvoja modlitba a tvoj duchovný život je ešte len na začiatku, bez ohľadu na vek – ak si dospievajúci, je to OK, ak si už dlhšie dospelý, nie je to OK = nechceš ísť konečne ďalej? Alebo ti stačí duchovná povrchnosť...?).

„Temná noc viery“ - je to vlastne stretnutie s krížom, precitnutie do svojej úbohosti, pravdivý pohľad na svoj nedokonalý život a pochopenie, že moja viera je veľmi slabá, neverná a ľahostajná. Hlbokú modlitbu v samote preto sprevádzajú obvyklé úzkosti, hľadanie seba samého, okamihy zhnusenía z vlastnej samolúbosti, nepravdivosti a schopnosti zrady... **Ide o hlboko pravdivé a naliehavé cítenie svojho stavu ako hriešnika a svojej bezmocnosti bez Božej milosti...** Túžba po milosti a spáse... Úzkosť hriešnika, ktorý je neustále neverný svojmu Bohu...

„Účelom tejto temnej noci... nie je trestať a súžiť srdce človeka, ale oslobodiť, očistiť a osvietiť ho v dokonalej láske. Cesta, ktorá prechádza úzkosťou, nevedie do zúfalstva, ale do dokonalej radosti... do neba.“ (T. Merton)

„Najhoršia prázdnota je prázdnota verného kresťana, ktorý, keď vykonal, čo mal vykonať, a úprimne hľadal Boha, odpovedajúc svedomite na milosti a úlohy života, predsa si uvedomuje ešte naliehavejšie ako predtým, že je neužitočný služobník (Lk 17,10)... Takýto človek vidí, že žiadna jeho čnosť, žiadne dobré zámery, žiadne ideály, žiadna filozofia, žiadne mystické vytrženie ho nemôže zachrániť pre vlastnú bezcennosťou, pred očividnou beznádejou jeho **prázdnoty bez Boha...** Človek sa v tomto prípade bojí straty svojej viery...

Úzkosť je výrazom našej neistoty v tomto pozemskom živote, uznaním, že si nikdy nie sme a nemôžeme byť úplne 'istí' v tom zmysle že by sme vlastnili určitý získaný duchovný status... Už sa nemôžeme ďalej spoliehať sami na seba, na svoju múdrosť, svoje čnosti, svoju vernosť. Vidíme až príliš jasne, že všetko, čo je 'naše', nie je ničím, a môže nás úplne sklamať... Nespoliehame sa už na to, čo 'máme', čo bolo dané našou minulosťou, čo sme už dostali. Sme otvorení Bohu a jeho milosrdenstvu v nevyspytateľnej budúcnosti a úplne dôverujeme v jeho milosť."

(T. Merton)

„Cesta modlitby nás ani zďaleka neusadzuje v nezraniteľnom narcistickom bezpečí, ale privádza nás tvárou v tvár klamu a potupe nepravého ja, ktoré chce žiť len samé pre seba a mať potešenie z „útechy modlitby“ len pre ňu samú. Toto 'ja' je však čírou ilúziou, a kto žije pre takúto ilúziu a skrze ňu, nutne skončí buď v sklamaní alebo v šialenstve... musíme pripustiť, že... 'svetský život', svojím charakterom podporuje túto iluzórnu a narcistickú existenciu až do krajnosti... " *(T. Merton)*

„Bez úzkosti nemôže byť kresťan oslobodený od samolúbej sebaistoty tých zbožných, ktorí hneď poznajú všetky odpovede, ktorí ovládajú všetky frázy o vnútornom živote a dokážu sa brániť nezlyhávajúcimi rituálnymi formulami proti každému nebezpečenstvu a proti každej požiadavke dialógu s ľudskou biedou a s ľudským zúfalstvom... Táto **individuálna zbožnosť... okráda človeka o schopnosť dať sa slobodne, bez starosti, k dispozícii iným osobám.** Ale len táto sloboda sebadarovania v otvorenosti, bez postranných úmyslov, môže človeku umožniť, aby našiel sám seba..." *(T. Merton)*

„Úzkosť nás zbavuje pocitu vlastníctva, „vlastnenia“ našej bytosti a našej schopnosti milovať, aby sme mohli jednoducho byť v dokonalej otvorenosti... v bezbrannosti, ktorá je úplnou jednoduchosťou a... darom... je to znamenie Ducha... nie na tých, čo „majú“ vnútorný život a „zaslúžia“ si úctu, ale ktorí sa jednoducho vydali Bohu v púšti prázdnoty, kde on odhaľuje svoje nevýslovné milosrdenstvo bez podmienok a bez vysvetlenia v mystériu Lásky." *(T. Merton)*

V tichu (a úzkosti duše) sa ale nekončí v beznádeji, ale práve naopak, **človek modlitby po prekonaní „utrpenia a smrti“ vlastných ilúzií o sebe, o svete a o Bohu, po odhalení a zakúsení svojho pokrytectva a svojej úbohosti sa obracia v nádeji a pokore, spôsobujúcej radosť a vnútornú slobodu, k Bohu, ktorého nevidí a niekedy ani necíti, ale v ktorého verí a dôveruje mu...**

„Z temnoty prichádza svetlo. Zo smrti život. Z priepasti prichádza, nevysvetliteľne, tajomný dar Ducha, poslaného Bohom, aby urobil všetky veci nové, aby pretvoril stvorený a vykúpený svet a aby všetko obnovil v Kristovi.“
(T. Merton)

„Hlboký koreň ´úzkosti´ je vnútorný konflikt, ktorý nám dáva tušiť, že **ak chceme zostať verní Bohu a sebe samým, musíme sa rozísť s blízkymi, ustanovenými a bezpečnými normami a vydať sa do neznáma...**“ (T. Merton)

V rýchlom modernom svete môžeš prežívať toto mäťúce vedomie o sebe i o svojom svete len ako zážitok nudy a duchovnej dezorientácie (ktorú možno chceš zaplniť dlhotrvajúcimi chválami a spoločenskými „zážitkami duchovna“, bez hlbšej a náročnej práce na intímnom vzťahu s Bohom...) **Ak by si sa však ponoril hlbšie do modlitby a ticha**, tak už budeš pravdepodobne vystavený tejto úzkosti a **zakúsiš v sebe prázdnotu, nedostatok autenticity, vernosti, stratenosť moderného človeka... – a zakúsiš to dosť hlbokým spôsobom.** (Práve kvôli tomuto tušeniu alebo začiatocnej skúsenosti s tichom, sa mnohí ľudia, ktorí aj chcú prehĺbiť svoj duchovný život, boja ísť napríklad len na viac dní do úplného ticha modliť sa, pretože sa boja „tvrdého“ prehľbovania sebapoznania a svojej viery a lásky... bohužiaľ potom aj to naše kresťanstvo, ktoré tvoríme my, ľudia bez hlbkej viery, je stále viac povrchné, formálne, ustrašené, citové, neslobodné...)

Ak chceš vstúpiť do skutočnej modlitby (ktorá bude meniť tvoj život na dar), musíš sa odvážiť prebádať vnútornú pustatinu svojej bytosti v osamelosti. Boh naplní po okraj len srdce, ktoré je prázdne... a podnet k vyčisteniu srdca od špiny egoizmu, ilúzií, pokrytectva nastane práve v čase temných nocí duše – keď je tvoje srdce pokorené a vyprázdnené úzkosťou.

Ak si človek s nevyčisteným (a nenaplneným) srdcom, pravdepodobne sa staneš rigidným, autoritárskym a asketickým mužom (ženou), ktorý sa tvrdým úsilím sám vyslobodzuje zo sveta a potom sa cíti oprávnený zvolávať naň kliatby...

Ak si človek s vyčisťovaným (a napíňaným) srdcom, pravdepodobne sa staneš láskavým, súcitným mužom (ženou) modlitby, ktorý sa identifikuje s hriešnym a trpiacim svetom, aby naň zvolal Božie požehnanie...

„**Modlitba** nás nerobí slepými voči svetu, ale **premieňa naše videnie sveta** a pôsobí, **aby sme ho videli**, so všetkými ľuďmi a s celými dejinami ľudstva, **v Božom svetle**. Modlitba ´v duchu a v pravde´, nám umožňuje vstúpiť do spojenia s onou nekonečnou láskou, s tou nevyspytateľnou slobodou, ktorá je činná za zložitostami a ťažkosťami ľudskej existencie... Nie je v tom obsiahnuté prekrúcanie tvrdých právd života.“ (T. Merton)

Poslušnosť voči Božiemu slovu a duchu, sa overuje ovocím pokory a súcitnej lásky. Možno tým zistíme aj sami, či je naše úsilie v modlitbe múdre a správne zamerané, alebo pramení len z našich zmätených túžob a nezrelých prianí. Pokora je tu základným postojom!

A potom ten, kto sa skutočne snaží prehĺbiť svoj život modlitby, potrebuje aj múdreho (skúseného) sprievodcu, ktorý už má hlbšie skúsenosti s modlitbou, a ktorý už prežil nejakú tu poriadnu „temnú noc viery“ a možno ti to ani nedokáže veľmi vysvetliť, aby si to pochopil, ale dokáže ťa správne nasmerovať, aby si nasledoval Božiu cestu – náročnú, ale krásnu a naplňajúcu. Pomôže ti stať sa pokorným a trpezlivým, čakať s vierou a nádejou na milosť... pretože v duchovnom živote neexistujú žiadne triky a skratky... Prekážkami na ceste modlitby môžu byť veľké nedostatky práve v tvojom charaktere... (Človek skúsený v modlitbe srdca by mal vedieť u teba rozoznať každé znamenie nemiestnej horlivosti a zle zameraného úsilia.)

NIEKTORÉ PREKÁŽKY NA CESTE K HLBOKEJ MODLITBE

Modlitbový individualizmus:

= tvoj modlitbový život sa uzatvára sám v sebe bez potrebnej úzkosti a hĺbky, s viac-menej trvalým uspokojením, nutné vnútorné problémy zaháňaš zbožnými formulkami, citovými výlevmi a svätými predmetmi (obrázky, krížiky, sviečocky, kvietocky...), nedokážeš - pretože nechceš - ísť hlbšie, stačí ti ilúzia uspokojivej „modlitby“...

Citová modlitba:

= užívaš si „zbožné city“, ktoré ťa naplňajú zbožnými citmi (a nie Božou láskou...) a stačí ti to, nechceš si uznať, že žiješ v ilúzii, v klamlivej upokojujúcej „duchovnej“ realite, tvoja „modlitba“ je len na rovine citov a nie na rovine reálneho života, v ktorom nebudeš vlastne ani schopný skutočnej darujúcej sa (čiže náročnej) lásky...

Zbožne rozumová modlitba:

= pekné myšlienky ti stačia, krásne si predstavuješ vieru, lásku, život, Boha, snívaš a nahrádzaš myšlienkami všetko ostatné, vrátane skutočnej viery, lásky, života a Boha... Ide o modloslužbu zbožných myšlienok a predstáv – si tak spokojný so svojim „vnútorným životom“, že bez skutočnej úzkosti nevyjdeš nikdy zo svojej „súkromnej svätyne“ v tvojej hlave...

Sedenie vo svojom tichu:

= sadneš si sám do ticha a chceš si vytvoriť umelú temnotu vlastnej výroby (bez povolania k hlbokej modlitbe), snažíš sa „vymazať“ si hlavu a zotrvať v nečinnosti, v neplodnej pasivite – je to ale len obyčajný únik z reality, bez otvorenosti a úprimnosti, a tak neostávaš sám s Bohom, ale len sám so sebou... ponáraš sa a strácaš sa sám v sebe, v stave ľahostajného, primitívneho a infantilného narcizmu...

Rozdelenie „vnútorného“ a vonkajšieho života:

= takýto „vnútorný život“ oddelený od vonkajšieho je len pokusom uniknúť z reality života – je klamom a ilúziou... pod zámienkou, že to, čo je „vnútri“ je skutočne reálne, duchovné, nadprirodzené atď., sa v skutočnosti pestuje zanedbávanie a opovrhovanie „vonkajším“ ako svetským, zmyslovým, materiálnym a protikladným milosti – to je zlá teológia a zlá asketika, pretože namiesto prijatia reality tak ako je, ju odmietaš, aby si skúmal nejakú dokonalú ríšu abstraktných ideálov, ktoré v skutočnosti nemajú vôbec žiadnu realitu...

Meditovanie o sebe:

= chceš zo svojho života spraviť dokonalé dielo – a preto chceš študovať seba samého, vytvárať svoj život, pretvárať sa, ladiť a preladovať všetky svoje vnútorné dispozície – a výsledkom toho je, že po celý čas medituješ a kontempluješ o sebe samom... pokúšaš sa vybudovať svoju vlastnú bezpečnosť, uniknúť riziku a úzkosti, ktoré prinášajú podriadenosť sa neznámemu mystériu Božej vôle...

Zmätená modlitba bez odvahy:

= strácaš všetku dôveru a prichádzaš k presvedčeniu, že sa v modlitbe nemôžeš nikam dostať, zažívaš pocit neschopnosti, ochromenia, čo je znakom uväznenia samého v sebe (cestou von je viera, nie v tvoje sily a schopnosti, ale v Božie pôsobenie a milosť... „Duch nám prichádza na pomoc v našej slabosti“)...

Zabehnuté modlitbové postupy:

= neústupne trváš na zabehnutých postupoch, ktoré sa ti zdajú nevyhnutné, pretože zodpovedajú tvojim vlastným krátkozrakým predstavám...

„Kontemplácia je vrcholom kresťanského života modlitby, pretože Boh si od nás nič nepraje toľko ako to, aby on sám sa stal našou „cestou“ , našou „pravdou a životom“. Len preto prišiel na zem, aby nás hľadal, aby nás mohol vziať so sebou k Otcovi... Tým, že zomrieme sebe samým a všetkým svojim vlastným „cestám“, „spôsobom usudzovania“, a „metódam“, môžeme byť pripočítaní k tým, ktorých Otcove milosrdenstvo povolalo k sebe v Kristovi.“ (T. Merton)

Bez kontemplácie (modlitby srdca) má náboženstvo vždy sklon strácať vnútornú dôslednosť a svoju nadprirodzenú povahu, liturgia má sklon stávať sa len zbožným divadlom a modlitba liturgie hodín sa stáva len neplodným verklíkováním textu. Bez kontemplácie nie je rozumová modlitba ničím iným než neplodným cvičením mysle. Nie každý je schopný stať sa úplne kontemplatívnym človekom, ale **každý z nás by sa mal snažiť celý svoj život modlitby orientovať na kontempláciu – modlitbu srdcom.**

**Podmienkou pre živý a plodný vnútorný život
vždy bola a vždy bude
láska k druhým a otvorenosť k druhým!**

„Plodom ticha je modlitba,
plodom modlitby je viera,
plodom viery je láska,
plodom lásky je služba,
plodom služby je pokoj.“
(Sv. Matka Tereza)

Ďakujem ti, že máš odvahu rásť!
A odpúšťať sebe i druhým.

**Dokonalá láske je milosrdná láska.
A dokonalá milosrdná láska je Boh...**

PEKLO – OČISTEC - NEBO

(prechodový rituál)

„Peklo nie je miestom utrpenia, ako si často ľudia myslia. Peklo je miestom stretnutia. Človek sa v ňom stretáva sám so sebou, má možnosť nahliadnuť do najhlbších kútov svojej vlastnej duše, ktorým sa roky vyhýbal. Preto je pre väčšinu ľudí toto miesto tak desivé. Nie sú to nadprirodzené sily ani večné utrpenie, kvôli ktorým nám pri pomyslení na peklo nabiehajú zimomriavky. Je to strach z nás samých. Strach z vlastných hriechov, za ktoré sa hanbíme, zapierame ich a snažíme sa predstierať, že sa nestali. Strach zo strachov, ktorým sa vyhýbame, pretože je ťažké sa im vzoprieť. Strach z ľútoti, ktorú sa bojíme prežiť a prejavíť. Strach z vlastnej zlosti, za ktorú by sme mohli byť odsúdení...“

(Kurz „Vlastnou cestou“)

PEKLO...

= stretávaš sa sám so sebou a s vlastnosťami, udalosťami, emóciami, ktoré sa všeobecne považujú za negatívne (hnev, ľútosť, strach, hriech) a ktoré môžu tvoriť prekážky v tvojej životnej ceste

= ide ale tiež o uvedomenie si ceny seba samého a možností, ktoré máš po „návrate z pekla“

= v pekle máš možnosti zmieriť sa s vlastným „tieňom“ a očistiť sa od toho, čo sa tu odohráva (raj je miestom zdieľania a prijímania všetkého, čo v človeku je, vrátane toho, čo si prináša z pekla)

= „Kto si?“

= „Čo chceš od života?“

= „V čom si dobrý?“

= „Čo chceš dokázať?“

= „Ako si ceníš svoj život?“

Kabinet strachu... (napíš svoje strachy)

= „Aké strachy prežívaš?“

= „Aký je tvoj najväčší strach (viac strachov)?“

= „V čom ti tento strach bráni? Čo ti prináša?“

Kabinet ľútoti... (hovor alebo mlč o svojej ľútoti)

= „Čo v živote ľutuješ?“

Kabinet hnevu... (nakresli svoj hnev)

= „Aký hnev prežívaš?“

Kabinet hriechu... (zapíš svoj hriech do knihy hriechov)

= „Čo považuješ za svoj najväčší hriech?“
(najväčšie previnenie voči sebe alebo svojmu okoliu)

Zrkadlo... („obháj“ svoj návrat medzi smrteľníkov)

= „Prečo by som sa mal vrátiť z pekla práve ja?“

OČISTEC...

= máš možnosť vyrovnať sa so svojim tieňom a stať sa slobodným
= vyber si kameň veľkosti ťažoby tvojho tieňa a nes ho dovtedy, pokiaľ nebudeš mať pocit, že si sa vyrovnal/a so svojím tieňom... potom si umy tvár, krk a ruky v potoku a vstúp do raja...

= „Čo je mojim tieňom, ktorý ma ťaží?“

RAJ...

= raj je miestom zdieľania a prijímania všetkého, čo v človeku je, vrátane toho, čo si prináša z pekla
= oddychuj, poteš sa, stretni sa s inými, zdieľaj radosť zo života na príjemnom mieste, s tichou/meditačnou hudbou, svetlom, vôňou, čajom, vínom...

**„Váš smútok sa premení na radosť...
a vašu radosť vám nik nevezme.“**

(Jn 16,20n)

**Boh je láska... a jeho láska v nás je dokonalá...
v láske niet strachu... dokonalá láska vyháňa strach...**

(1Jn 4,8n)

„Pod'ťe ku mne... aby vaša duša žila.“

(Iz 55,3)

„Radosť v Pánovi je vaša sila!“

(Neh 8,10)

„Milujte sa navzájom.“

(Rim 12,10)

Osobné poznámky:

Osobné poznámky:

Osobné poznámky:

SOTO®

Spracoval Martin Ruksak Krška

www.ruksak.sk